

Natura 2000 område nr. 227 Mols Bjerge med kystvande

Områdebeskrivelse

Mols Bjerge domineres af græsland og skov i et stærkt kuperet istidslandskab med markante bakkerygge og store dødishuller. En større del af Mols Bjerge er tilplantet med nåletræsplantager, som nu er under afvikling, så landskabsformerne igen bliver synlige og arealet med græssede overdrev udvides.

Neden for bakkerne ligger flade arealer med enge, kær og Bogens Sø, den eneste større sø i området. Endvidere indgår de flade kystarealer og havskrænten ud mod Ebeltoft Vig og den lavvandede, kystnære del af vigen.

Mols Bjerge har stor rekreativ værdi i kraft af sin størrelse, sit alsidige naturindhold og sine storslåede landskabsforhold. Af de nævnte årsager er Mols Bjerge i 2009 udpeget som nationalpark.

Det samlede areal er på ca. 2.915 ha, hvoraf 368 ha udgøres af hav.

Vigtigste naturværdier

De sure overdrev og stilkege-krattene i Mols Bjerge har alene i kraft af de store, sammenhængende arealer meget stor naturværdi. Mange mindre overdrevsarealer har lang græsningskontinuitet og er meget artsrige med arter som opret kobjælde, eng-havre, knoldet mjøddurt og engelsk visse. I de mest sandede og næringsfattige dele af bakkerne findes arealer med tør hede, og flere steder er der glidende overgange til lysåbne, græssede ege- og enekrat med høj naturkvalitet. I nogle lavninger findes småsøer, hvoraf nogle er levesteder for stor vandsalamander. I andre lavninger er der udviklet hængesæk bl.a. i et langstrakt dødishul, som rummer en højmose-lignende vegetation.

Ved overgangen fra bakkelandet til det omgivende, mere flade land bryder grundvandet frem, og her findes kilder, rigkær, ellemoser og vandløb med høj naturværdi. I kildevæld og kær er der forekomst af sump- og skæv vindelsnegl. Ud mod Ebeltoft Vig findes klitnatur og stejle havskrænter, der bl.a. rummer en artsrig forekomst af tørt kalksandsoverdrev med en stor bestand af den sjældne art knopnellike. I havet ud for kysten er der udviklet et ret artsrigt, fladt stenrev.

Trusler mod områdets naturværdier

Der er foretaget en tilstandsvurdering for de fleste af områdets naturtyper, og truslerne mod udpegningsgrundlaget er registreret.

En af de største trusler mod områdets store naturværdier er tilgroning med træer, buske og høje urter pga. manglende drift og afgræsning. Bl.a. er tilgroning med gyvel et problem på overdrev og heder, og den invasive art rynket rose er en alvorlig trussel mod især strandvolde og klitnaturtyper. De næringsfattige naturtyper vurderes at være påvirket af luftbåren kvælstofbelastning.

Målsætning og indsats

Den overordnede målsætning for området er, at sikre eller genskabe meget store sammenhængende arealer i det kuperede landskab i Mols Bjerge med sure overdrev og stilkege-krat i dynamisk mosaik med tør hede og enekrat. Over en tredjedel af arealet med sure overdrev skal være i høj natur-tilstand, mens resten som minimum skal være i god naturtilstand. Natura 2000-områdets forekomster af øvrige truede naturtyper prioriteres ligeledes højt, det gælder i særlig grad det tørre kalksandsoverdrev på kystskrænterne ved Fuglsø men også kalkoverdrev og rigkær.

Indsatsen vil helt overvejende dreje sig om at sikre og/eller genindføre lysåbne forhold ved rydning af vedplanter og at sikre drift af de lysåbne naturtyper (græsning) samt gennemføre en indsats over for invasive plantearter. For de vandafhængige naturtyper og arter skal en hensigtsmæssig hydrologi sikres, og vindelsnegle og stor vandsalamander skal sikres gode levesteder. Der foretages en udvidelse og sammenkædning af forekomster af de truede naturtyper surt overdrev og rigkær. Skovnaturtyper sikres ved indgåelse af aftaler og rev sikres mod ødelæggelse. Tilførslen af næringsstoffer til havet reguleres via vandplanen.

Oversigt over de væsentligste virkemidler til gennemførelse af denne plan:

Indsats	Stort omfang	Mindre omfang	Undersøges nærmere	Ikke relevant
Rydning, fjernelse af uønsket opvækst Herunder bekæmpelse af invasive arter	X			
Forbedring af hydrologi Fx ved at standse dræning, genoprette vandløb, fjerne diger			X	
Ekstensiv drift Fx indførsel eller opretholdelse af græsning, høslet mm.	X			
Sikring af arealer Sikring af natur der ikke pt. er beskyttet (fx stenrev og skovnatur)	X			
Reducere forstyrrelser				X
Forbedring/sikring af levesteder Fx ved etablering af vandhuller, sikring af redetræer eller større fouragerings- eller yngleområder		X		
Sammenkædning af	X			

naturarealer				
---------------------	--	--	--	--

Fx ved udlæg af naturarealer til samdrift af mindre og adskilte naturområder.